

ת"פ (קרית שמונה) 44112-01-19 - מדינת ישראל נ' אור הלר

ת"פ (קרית-שמונה) 44112-01-19 - מדינת ישראל נ' אור הלרשלום קרית-שמונה

ת"פ (קרית-שמונה) 44112-01-19

מדינת ישראל

נגד

אור הלר

בית משפט השלום בקרית-שמונה

[15.09.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא דוניא נסאר

החלטה

בפני בקשת המאשימה להגיש שתי הודעות שנגבו מהמנוח מר בנימין כהן (להלן: "המתלונן") בהתאם להוראות סעיף 10(1) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: "פקודת הראיות" ו/או "הפקודה"). הרקע לבקשה

נגד הנאשם הוגש כתב אישום ובו נטען כי ביום 1.7.18 הגיע הנאשם אל בית הספר היסודי "פרחי כהונה" בצפת (להלן: "בית הספר"), שם למדו שלושת ילדיו, לאחר שקיבל הודעה כי ילדיו לא יוכלו להשתתף במסגרת הלימודית בשל אי תשלום חוב לבית הספר. תוך כדי דין ודברים בין הנאשם לבין המתלונן ששימש באותה העת מנהל בית הספר, דחף אותו הנאשם וכתוצאה מכך נפל המתלונן אחורנית על הרצפה. בשל כך יוחסה לנאשם עבירה של תקיפת עובד ציבור - לפי סעיף 382א(א) לחוק העונשין תשל"ז-1977.

הנאשם כבר בכתב האישום והתיק נקבע לשמיעת הוכחות. המתלונן זומן לשיבת ההוכחות הראשונה שבוטלה. בהמשך, בדיון שהתקיים ביום 21.2.2021 ועוד לפני שהחלה פרשת התביעה, הודיע ב"כ הנאשם כי המתלונן (עד התביעה מס' 2 בכתב האישום) הלך לעולמו, ולפיכך הוא עומד על שמיעת העדים 1 ו-3 ומוותר על שמיעת עדות כל השוטרים שברשימת עדי התביעה.

בהמשך לאמור, בקשת המאשימה לתיקון כתב האישום דרך הוספת עד תביעה נוסף, מר יוסף פוליטי (להלן: "העד פוליטי") אושרה וכתב אישום מתוקן בהתאם הוגש ביום 7.4.2021.

פרשת התביעה נשמעה בשתי ישיבות; בישיבת 27.4.2023 העיד מר יוסף אמסלם - עד תביעה מס' 3 (להלן: "העד אמסלם"), ובחלוף כמעט שנה, ביום 18.3.2024 נשמעה עדותם של העד פוליטי - ע"ת מס' 10, ומר ישי מרימה - ע"ת מס' 1 (להלן: "העד מרימה") שבאמצעותו הוגשה הודעתו במשטרה מיום 5.7.18 (ת/1). בסיום שמיעת שתי העדויות, אמר ב"כ המאשימה, עו"ד יקותיאל אברג'יל לפרוטוקול: "סיימנו את שמיעת העדים שלנו, נשאר לנו להגיש מוצגים", (ר' פרוטוקול 18.3.24 עמ' 41 ש' 6).

הדיון שנקבע להמשך הוכחות וסיכומים בעל פה ליום 3.4.24, נדחה מעת לעת, עד לישיבה שהתקיימה ביום 11.7.24.

הבקשה וטיעוני המאשימה

בפתח הישיבה מיום 11.7.2024, הגיש התובע בהסכמת הסנגור מסמכים שונים (ת/2 עד ת/7), ובהמשך לכך ביקש להגיש את שתי ההודעות שמסר המתלונן המנוח במשטרה, ותמך את בקשתו בטיעונים הבאים:

- לעדויות המתלונן המנוח משקל ראיתי חשוב;
- מדובר בראיות קבילות בהסתמך על התנאי הקבוע בסעיף 10(1) לפקודת הראיות המתייחס לאמרת קורבן שנאמרה בשעת מעשה האלימות או בסמוך לאחריו, בשים לב לכך שאמרה אחת נגבתה מהמתלונן המנוח מיד לאחר האירוע עם הגעת השוטר והאמרה השנייה נגבתה למחרת במשטרה (עמ' 43 לפרוטוקול ש' 19-20);
- הסנגור ויתר על חקירת השוטרים, ומשמעות אותו וויתור היא שניתן להגיש מסמכים שערכו השוטרים העדים, ובכללם עדויות שגבו השוטרים מהמתלונן;
- אין המדובר בבקשה מפתיעה לאחר שהודיעה המאשימה לסנגור לפני מספר חודשים כי בכוונתה לבקש להגיש את העדויות שמסר המתלונן המנוח במשטרה;
- ככל והסנגור יעמוד על כך, ניתן לזמן את השוטרים גובי אמרות המתלונן המנוח ולחקור אותם בגין אותן הודעות; טיעוני ההגנה

הסנגור המלומד התנגד להגשת ההודעות שנגבו מהמתלונן המנוח מהנימוקים הבאים:

- העלאת הבקשה בשלב הנוכחי של ההליך נועדה לסרב, בחוסר תום לב, את ההליך המשפטי ולהאריך אותו לשווא, במיוחד כשעסקן באירוע מלפני 6 שנים, בתיק שהתקיימו בו 22 ישיבות, וקבלת הבקשה בשלב זה תגרום עיוות דין לנאשם;
- דברי התובע בישיבת 18.3.24 (עמ' 42 ש' 11) הם בבחינת הכרזה "אלו עדי", ולמרות הסכמת ההגנה להגשת מסמכים שערכו השוטרים שעל חקירתם וויתר הסנגור, הגשת עדות מתלונן שנפטר כפופה להוראות סעיף 10 לפקודת הראיות, וככל עדות, לא ניתן להגישה לאחר שהמאשימה הכריזה "אלו עדי";

- הדרך להגשת אמרת מתלונן היא באמצעות גובה האמרה, ובשים לב לכך שהמאשימה לא הגישה בקשה להזמנת גובי האמרות, לא ניתן להגיש את האמרות, מה גם שאין מקום לאשר את זימונם לישיבת הוכחות חדשה שתיקבע לאחר שהמאשימה הצהירה כי סיימה להעיד את עדיה;

- על מנת שבית המשפט יקבל הודעת קורבן עבירה שנפטר, צריכים להתקיים התנאים הקבועים בסעיף 10 לפקודת הראיות, כאשר החלופה הרלוונטית לענייננו קבועה בסעיף 10(1) לפיו האמרה צריכה להינתן בשעת מעשה האלימות או ממש בסמוך, בהזדמנות הראשונה שהייתה לקורבן. תנאי זה לא מתקיים בענייננו היות וההודעה הראשונה שמסר המתלונן נגבתה ביום 4.7.2018, ארבעה ימים לאחר האירוע נשוא כתב האישום. בעניין זה הודגש כי הזיקה בין האמרה לבין העד שנפטר יכולה להתקיים אך ורק כאשר קיימת סמיכות זמנים בין האלימות לבין האמרה, משמע שהאמרה ניתנה בהזדמנות הראשונה בחלוף מספר שעות ולא מספר ימים;

דיון והכרעה

בכדי להכריע במחלוקות הצדדים לבקשה, נדרשת אני לברר ולקבוע בשתי שאלות משפטיות, בהתאם למה שיפורט להלן;

השאלה הראשונה, האם פרשת התביעה הסתיימה בהכרזת "אלה עדי"? והאם על פי דין, רשאית המאשימה בשלב זה של ההליך, להגיש כראיות לתיק ראיות נוספות?

סעיף 157 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982 (להלן: "החסד" ") קובע כי:

"בגמר ראיותיו יודיע התובע שפרשת התביעה הסתיימה".

הכללים להודעת "אלו עדי" -

1) כאשר מסיימת התביעה להביא את ראיותיה - מכריז בא כוח התביעה: "אלו עדי"; ובהכרזה זו - הריהו חותם את פרשת התביעה.

2) משמעות ההכרזה היא: שהתביעה "מסתפקת" בראיות שהביאה להוכחת האשמה המיוחסת לנאשם הכתב האישום.

ראו: י' קדמי, על סדר בדין הפלילי - חלק שני (א), מהדורה מעודכנת תשס"ט - 2009, עמ' 1444.

ולענייננו,

בישיבת 18.3.24 אמר התובע כי הסתיימה שמיעת העדים אך לא הסתיימה הגשת המוצגים/מסמכים, מה גם שבין הצדדים הייתה הסכמה להגשת מסמכים נוספים, ראו המסמכים שהוגשו בהסכמת ההגנה בפתח ישיבת 11.7.24. בהינתן האמור, אינני מוצאת בדברי התובע בישיבת 18.3.24: "סיימנו את שמיעת העדים שלנו, נשאר לנו להגיש מוצגים", מעין הצהרת "אלו עדיי".

מעבר לכך, בית המשפט רשאי להתיר לתביעה, גם לאחר סיום פרשת התביעה, להשמיע עדים ולהביא ראיות אחרות "שנשתכחו" או "שנעלמו מעיניה" או שלא היו בשעתו בהישג ידה. בית המשפט רשאי להתיר לתביעה להביא "ראיות נוספות" גם לאחר תום פרשת ההגנה, וגם אם כבר החל שלב הסיכומים, עדיין יכולה התביעה להניע את בית המשפט לקרוא מטעמו לעדים או להביא מטעמו ראיות שהתביעה מעוניינת בהן (ראו: סעיף 167 לחסד"פ ו-קדמי, "סימן שני: פרשת התביעה", עמ' 1424-1430, וההפניות שם לפסיקה הרלוונטית).

בהינתן האמור, אני קובעת כי אין כל מניעה להתיר למאשימה להגיש ראיות נוספות ובכלל זה עדויות בשלב זה של ההליך, ככל ומדובר בראיות קבילות.

השאלה השנייה, האם בנסיבות, יש להתיר את הגשת עדויות המתלונן המנוח כראיות קבילות בהתאם לסעיף 10(1) לפקודת הראיות.

כאמור, המאשימה מבקשת להגיש את שתי הודעותיו של המתלונן, שנפטר טרם העיד בבית המשפט, כראיות לאמיתות תוכן, כחריג לכלל הפוסל עדות מפי השמועה.

המסגרת הנורמטיבית - הכלל והחריג לכלל

ידוע כי ככלל, עדות על אמרה שאמר אדם מחוץ לבית המשפט אינה קבילה כראיה לאמיתות תוכנה. בע"פ 305/22 פתחי איוב נגד מדינת ישראל (5.6.2023), התייחס ביהמ"ש העליון לטעמים העיקריים העומדים ביסוד הכלל הפוסל עדות שמיעה וקבע:

"קיומו של חשש בדבר רמת המהימנות שניתן לייחס לעדות מפי השמועה; והמחיר החברתי הכרוך בהסתמכות על עדות שמיעה בבתי המשפט.

החשש באשר למהימנות שניתן לייחס לעדות שמיעה, נעוץ בעיקרו בכך שלא ניתן להעמיד את העדות הזו במבחן החקירה הנגדית. כפי שהוסבר בע"פ 7293/97 ז'אפר נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(5) 460, 468-469 (1998) (להלן: עניין ז'אפר):

"קיימים שלושה חששות עיקריים למהימנותה של אימרה המהווה עדות שמיעה: ראשית, קיימת סכנה כי מוסר האימרה עצמו, שאינו עומד לחקירה נגדית, אינו מהימן. שנית, קיים חשש כי תוכנה של האימרה אינו חד-משמעי, ובהיעדר חקירה נגדית של מוסר האימרה לא ניתן להבהירה. שלישית, קיימת סכנה כי אף אם מוסר האימרה מהימן ותוכן אימרתו חד-משמעי, הרי שתוכן זה אינו תואם את המציאות, אם בשל כך שזיכרונו של מוסר האימרה בגד בו, ואם בשל העובדה כי תפיסת המציאות של מוסר האימרה מעוותת."

טעמים נוספים הקשורים במהימנות העדות, נעוצים בעובדה שמוסר האמרה אינו חשוף לסנקציה שאליה חשוף מי שנתפס באמירת עדות שקר במשפט; ובכך שלא ניתן להתרשם באופן בלתי אמצעי מהתנהגותו (להרחבה, ראו: יניב ואקי דיני ראיות כרך ג', עמודים 1265-1269 (2021) (להלן: ואקי)).

....

יוצא אפוא, כי ניתן לומר, בהכללה, שקיימות שתי קבוצות של טעמים לכלל הפוסל עדות מפי השמועה. קבוצה אחת של טעמים מתמקדת במהימנות העדות ובטענה כי עדות כזו תרחיק את בית המשפט מגילוי האמת; בעוד שהקבוצה השנייה מתמקדת בטעמים חברתיים שבגינם אין לאפשר לבית המשפט גישה לעדות השמיעה, חרף ערכה הראייתית. "לכלל הנ"ל יש חריגים, אחד מהם זה שנקבע בסעיף 10(1) לפקודת הראיות, המכשיר קבלת אמרה של קורבן אלימות שנאמרה בסמוך לאחר מעשה האלימות והוא מורה כדלקמן:

"10. עדות על אמרה שאמר אדם שנעשה בו, לפי הטענה, מעשה אלימות, והאמרה נוגעת לאותו מעשה או לנסיבות-לואי שלו, תהא קבילה אף אם האדם שאמר אותה אינו נוכח כעד ואף אין להביאו למשפט משום שהוא נפטר או תשוש או חולה או נעדר מן הארץ, ובלבד שנתקיימה באותה אמרה אחת מאלה:
(1) היא נאמרה בשעת מעשה האלימות, או בסמוך לאחריו, או לאחר שהיתה לו ההזדמנות הראשונה להתאונן עליו; כפי שכבר נקבע, הרציונל העומד בבסיס הוראות סעיף 10(1) לפקודת הראיות הוא "שנסיבות מתן האמירה מקימות חזקה בדבר אמיתות תוכנה, וזאת - לאור ההנחה שדעתו של הקורבן בנסיבות אלה איננה פנויה לבידוי עלילה שמטרתה הפללת אדם", ראו רע"פ 1396/23 רוסלן אילקנייב נגד מדינת ישראל (20.2.2023) ((להלן: "עניין אילקנייב"), פסקה 15 והאזכורים שם.

סעיף 10 מכשיר את קבילות האמרה כראיה לכאורה לאמיתות תוכנה בהתקיים שני סוגי תנאים: "קיימות שתי קטגוריות של תנאים להחלת סעיף 10 לפקודה: הראשונה, 'תנאי הפתיח', המשותפים לכל אמרה המתקבלת לפי סעיף זה, ומתייחסים הן למושא האמירה (אם היא נוגעת במישרין למעשה אלימות או לנסיבות הלוואי לו); הן לנסיבות שמנעו מן הקורבן להתייצב למתן עדות (אם הוא תשוש, חולה, עזב את הארץ או נפטר). השנייה, 'תנאי החלופות', מתייחסת לתנאים הקבועים בכל חלופה של סעיף 10 (יעקב קדמי על הראיות - חלק שני - הדין בראי הפסיקה 619-618 (2009)). ובכל הנוגע לסעיף 10(1), 'תנאי החלופות' נוגעים למועד בו ניתנה האמירה." (עניין אילקנייב, פסקה 16).

אין מחלוקת כי תנאי הפתיח להחלת סעיף 10(1) מתקיימים בענייננו; המתלונן המנוח טען בפני השוטרים וגם אחרים כי הותקף על ידי הנאשם, (ראו לדוגמה ת/2 ותיעוד השיחה של המתלונן המנוח עם מוקד 100 של המשטרה), ובהתאם לכך מיוחסת לנאשם עבירת תקיפת עובד ציבור. האמרות אותן מבקשת המאשימה להגיש הן שתי הודעות שמסר המתלונן המנוח בפני חוקרי משטרה בנוגע לאותה תקיפה, ובהן אמירות הנוגעות במישרין למעשה האלימות הנטען וכן לנסיבות הלוואי של אותו מעשה. בנוסף לאמור, המתלונן נפטר טרם העדתו בבית המשפט.

באשר ל"תנאי החלופות", סעיף 10 (1) לפקודת הראיות, מכוחו מבקשת המאשימה להכשיר את הגשת אמרות המתלונן המנוח, כולל 3 חלופות: האמרה נאמרה בשעת מעשה האלימות, או בסמוך לאחריו, או לאחר שהייתה לקרבן ההזדמנות הראשונה להתאונן עליו; האמרה נוגעת למעשה האלימות לפי סדר האירועים עד כדי היותה חוליה בשלשלת הנסיבות הקשורות במישרין לביצוע העבירה; האמרה נאמרה בשעה שהקרבן היה גוסס, או האמין שהוא גוסס, בעקבות מעשה האלימות.

לאחר ששמעתי את טענות הצדדים ועיינתי בחומר הראיות שהוגש לעיוני לא מצאתי כל אינדיקציה כי אמרות המתלונן המנוח שמבוקשת הגשתן נאמרו בשעת מעשה האלימות, או בסמוך לאחריו, או לאחר שהייתה למתלונן המנוח ההזדמנות הראשונה להתאונן עליו או כי מדובר באמרות המהוות חוליה בשלשלת הנסיבות הקשורות במישרין לביצוע העבירה או שהן נאמרו בשעה שהמתלונן המנוח היה גוסס, או האמין שהוא גוסס, בעקבות מעשה האלימות שעל פי הטענה נקט הנאשם כלפיו.

אין חולק כי הודעותיו של המתלונן במשטרה לא נמסרו בשעת מעשה האלימות וגם לא בהזדמנות הראשונה שהייתה לו להתאונן עליו. בהתאם לכתב האישום אירוע תקיפת המתלונן הנטען התרחש ביום 1.7.18, בשעות הבוקר, יחד עם זאת, בהתאם לראיות המאשימה שהוגשו לעיוני, המתלונן המנוח הודיע למשטרה על האירוע לראשונה ביום 4.7.18, כשלושה ימים לאחר קרות האירוע, בשיחה למוקד 100 של המשטרה. בהתאם לת/2 (תמלול קלטת 100), לאחר שהזדהה המתלונן בשמו ותפקידו מסר כי "אני רוצה רק להגיש תלונה על הורה שתקף אותי והדף אותי והפיל אותי לארץ ובא לחבוט אותי עד שהמורים עצרו אותו". (ראו גם ת/5 - דוח אירועים מלא של משל"ט צפון).

עוד באותו יום, 4.7.18, הגיע לבית הספר השוטר רועי כהן שפגש את המתלונן וגבה ממנו את פרטי התלונה (ראו: דו"ח הפעולה (ת/7)), וכך רשם מפיו (הציטוטים והשגיאות במקור):

"הגענו למקום חברנו למודיה בשם בנימין כהן מנהל בית הספר ת"ז ***** נייך ***** מסר כי יש לו אבא של אחד הילדים בשם אורן הלר מרחוב צה"ל 12 והנ"ל לא שילם על שנה שלמה דמי ניהול והסעות לבית הספר ולפני שבועיים היסצתיימה השנה והמנהל מסר לאבא כי ילדיו לא יכולים להיות בבית הספר כי הוא לא שילם אבל הנ"ל סירב להכשיב למודיע ובכל זאת שלח את הילדים לבית הספר אז המנהל סירב להכניסם וקרא לאבא. האבא הגיע יום אחרון ולא הקשיב לאף אחד והכניס את הילדים לבית הספר לכיתתו והמודיע ראה אותו כי הוא לימד באחת הכיתות והתחיל בניהם ויכוח מילולי ואז לפי דברי המודיע החשוד צעק עליו לפני כולם וניסה ליתקוף אותו ודחף אותו אחורה והוא נפל על הישבן וקיבל מכה וגם כימעט בראש ושנפל מסר כי החשוד ניסה ליתקוף אותו אבל מורה אחר תפס את החשוד ואז צעקו להזמין מישטרה והחשוד ברח מהמקום. אמבולנס דק"א הגיע העניק טיפול למודיע מכות יבשות והיה לו לחץ דם. המודיע מסר כי הגיע מישטרה שוטר בשם אבי אך המודיע סירב בתחילה להגיש תלונה כי לא רצה לפגוע באבא הגיעו להסכם כי החשוד לא מיתקרב לבית הספר וגם מפקח אגף החינוך ומפקח של המוסד הודיע לאבא כי אין לו מה להגיע לבית הספר רק הילדים לבד והיום האבא שוב הגיע לבית ספר והמנהל הודיע לפיקוח והם הורו לו להזמין ניידת. לציין כי המודיע מסר כי האבא הכניס פחד וטרטר בילדים בבית הספר כי איים וצעק עליהם ראה עדות מצורפת שנלקחה מהמודיע המשך טיפול חקירות".

בהודעת המתלונן מיום 4.7.18 (עמ' 1, ש' 25-28 + עמ' 2, ש' 1-7) תיאר את נסיבות מסירת העדות: "...אחרי הארוע הגיע שוטר אני לא רציתי להגיש תלונה נגד אורן כדי לא לסבך אותו השוטר אבי שהיה שוחח עם אורן שהוא לא מתקרר לבית ספר וגם מפקח של משרד החינוך בשם הרב יוסף פוליטי ומפקח הרשת הרב יהושוע בן פורת שוחחו איתו ואמרו לו אתה לבית ספר לא מגיע רק הילדים לבד לציין כי הילדים היו יומיים בבית והיום שהם הגיעו לבית ספר אורן שוב הגיע איתם לכאן למרות שאסור לו להגיע כלל שהמפקחים שמעו על כל מייד אמרו לי לחייג למישרה לגבי התקיפה שתקף אותי ולגבי איומים".

לכך התייחס שוב המתלונן המנוח בהודעתו השנייה שמסר ביום 5.7.18:

"אחרי זמן קצר הגיע שוטר בשם אבי וצוות "הצלה" שבדקו אותי וראו ישי לי לחץ דם גבוה וסוכר גם כן והסבירו שכנראה זה כתוצאה מההתרגשות באירוע והציעו לי לפנות לבית חולים אולם אני ויתרתי על כך וסיפרתי לאבי מה שהיה. לאחר השיחה עם אבי הוא התקשר והזמין את אורן לבית הספר ונערכה שיחה ביני לבין אבי ואורן ושם אורן התנצל ואז נערכה ישיבה פדגוגית שבמהלכה אמרו לי כי הויתור על התלונה הינה טעות מאחר ואין מדובר בהלהמות הראשונה של אורן בתוך כותלי בית הספר וכי הוא לא מבין בדרך ארץ וכי חייבים להביאו בפני המשטרה על מנת שירתע ולכן הזמנתי אמש שוב ניידית."

ראו גם את דוח הפעולה של השוטר רועי כהן (ת/7):

"...המודיע מסר כי הגיע מישרה שוטר בשם אבי אך המודיע סירב בתחילה להגיש תלונה כי לא רצה לפגוע באבא הגיעו להסכם כי החשוד לא מיתקרב לבית הספר וגם מפקח אגף החינוך ומפקח של המוסד הודיע לאבא כי אין לו מה להגיע לבית הספר רק הילדים לבד והיום האבא שוב הגיע לבית ספר והמנהל הודיע לפיקוח והם הורו לו להזמין ניידת..."

מדבריו של המפקח על בית הספר, מר יוסף פוליטי, עד התביעה מס' 10 (להלן: "המפקח פוליטי"), בחקירתו הנגדית בפניי, עלה כי המתלונן המנוח הגיש את תלונתו מספר ימים לאחר קרות אירוע התקיפה ב"השפעתו" ו"המלצתו" (ראו תמליל פרוטוקול הדיון מיום 18.3.24, עמ' 3 ש' 22-26, 36-39 + עמ' 4 ש' 28-34 + עמ' 6 ש' 1-8). אם כן, העדות הראשונה שמסר המתלונן המנוח נמסרה כשלושה ימים לאחר התרחשות אירוע האלימות נשוא כתב האישום והעדות השנייה למחרת. לטענת המאשימה מדובר בעדויות שנמסרו בסמוך לאחר התרחשות האירוע האלים נשוא התלונה, ועל כן הן קבילות כראיה לאמיתות תוכנן. דעתי שונה.

פסיקת ביהמ"ש העליון קבעה כי יש לפרש את הביטוי "בסמוך לאחריו" בהתאם לנסיבות. בע"פ 740/12 מדינת ישראל נגד דוד ברסקי (21.7.2014), נקבע כך:

"מתוך הפסיקה עולה כי סמיכות הזמנים תיבחן לפי נסיבות המקרה הפרטני(ראו: ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 9 לפסק דינו של השופט נ' סולברג (5.8.2013); ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 20 (3.9.2009); ע"פ 7293/97 ז'אפר נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(5) 469, 460 (1998) (להלן: ענין ז'אפר)). עוד נקבע כי, פעמים, סמיכות הזמנים הנדרשת על מנת להיכנס לגדרי הסעיף לא תסתכם בסמיכות של דקות ספורות. כך, ב-ע"פ 3737/91 חיר נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פ"מ מו(3) 276, 273 (1992) נקבע כי:

"כאמור בפסקה (1) לסעיף 10, המדובר בדברים הנאמרים בשעת מעשה האלימות או בסמוך לאחריו, או לאחר שהייתה לקורבן האלימות ההזדמנות הראשונה להתאונן עליו. התיבה "בסמוך לאחריו" מתפרשת על-פי הנסיבות. היא איננה מתייחסת רק למניין של דקות, אלא יכולה לחפוף גם משך זמן ארוך יותר. כך קיבל בית משפט זה מכוח הוראותיו של סעיף 10(1) הנ"ל גם הוכחה בדבר אמרה שהושמעה מספר שעות אחרי האירוע". (והשוו גם: ע"פ 8704/09 באשה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] פסקאות 2-5 לפסק דינו של השופט י' עמית (11.11.2012)) יחד עם זאת, דרישת "סמיכות הזמנים" לא התאינה, ושני המבחנים ("סמיכות הזמנים" ו"ההזדמנות הראשונה") עודם מתבררים לאור הטעם העומד ביסוד הריג המצוי בסעיף 10 לפקודת הראיות, וכפי שכתב השופט י' קדמי ב-ע"פ 5730/96 גרציאני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.5.1998), בפסקה 4:

"הטעם לקבילותן של האמרות שסעיף 10 הנ"ל מדבר בהן, נעוץ בהנחה, שכאשר קרבן של אלימות אומר דברים הנוגעים למעשה האלימות לו היה לקרבן, אין דעתו נתונה לאמירת שקר; וניתן על כן לקבל את דבריו כמשקפים את האמת. הטעם לקבילות האמרות בנסיבות הקבועות בסעיף האמור נעוץ, איפוא, בקיומה של "זיקה מקשרת" בין מעשה האלימות לבין האימרה שאומר קרבנה של האלימות; כאשר זיקה זו מסלקת את החשש, שמא האימרה כוזבת. זיקה כזו יכולה, על פי טיבה, להתקיים, רק במקום שבו יש "סמיכות זמנים" בין האלימות לבין האימרה; באופן שהאימרה נאמרת תחת "השפעתה" של האלימות". (וראו גם: ענין ז'אפר, בעמ' 469; ע"פ 3695/99 אבו-כף נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(5) 597, 618-619 (2000))."

בנסיבותיו של המקרה שבפניי, כפי שפורט לעיל, אין המדובר בסמיכות זמנים של דקות או שעות אם כי של ימים. למעשה, התלונה הראשונה למשטרה הוגשה כשלושה ימים לאחר אירוע התקיפה, לאחר שהמתלונן המנוח בחר מרצונו החופשי (בהתאם לדבריו בעדותו הראשונה מיום 4.7.18) להימנע מהגשת תלונה ביום האירוע, חרף העובדה כי שוטר הגיע לבית הספר.

זאת ועוד, מדברי המתלונן המנוח בהודעתו מיום 4.7.18 עולה כי החליט להגיש את תלונתו בעקבות כך שהנאשם הגיע לבית הספר, בניגוד למה שסוכם עמו, ועל כן, המניע לכאורה מאחורי הגשת התלונה במועד הגשתה, כשלושה ימים לאחר האירוע מקים חשש בדבר רמת המהימנות שניתן לייחס לאות עדויות ומקשה על קבלת האמרות כראיות לאמיתות תוכן, בנסיבות בהן המתלונן מוסר האמרה נפטר ולא ניתן לחקור אותו על תוכן האמרות ונסיבות מסירתן.

סוף דבר

לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את בקשת המאשימה להגיש את אמרות המתלונן המנוח מיום 4.7.18 ו 5.7.18 כראיות לאמיתות תוכן מכוח הוראות סעיף 10(1) לפקודת הראיות.

הצדדים יהיו ערוכים לסיים את שמיעת כל העדים שנותרו בישיבה הקרובה ולסיכומים בעל פה. המזכירות תעביר לצדדים.

ניתנה היום, י"ב אלול תשפ"ד, 15 ספטמבר 2024, בהעדר הצדדים.